ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව

1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1980 ඔක්තෝබර් මස 29 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී

1980 ඔක්තෝබර් මස 31 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිළදී ලබාගත හැක

මිල : රු. 1.10 යි　　තැපැල් ගාස්තුව : ශත 75 යි

1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1980 ඔක්තෝබර් මස 29 වන දින]

එල්.ඩී.—ඕ. 94/78.

මධ්‍යම පාරිසරික අධිකාරියක් පිහිටුවීම සඳහා ද එම අධිකාරියේ බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්ය පිළිබඳ විධිවිධාන සැලැස්වීම සඳහා ද පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සහ ඒ සම්බන්ධ හෝ ඊට ආනුෂංගික කරුණු සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ :—

ලුහුඬු නාමය සහ ක්‍රියාත්මකවීමේ දිනය.

1. මේ පනත 1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයකින්, අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලබන දිනයක සිට, එය ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

I වන කොටස

මධ්‍යම පාරිසරික අධිකාරිය සහ පාරිසරික සභාවක් පිහිටුවීම

අධිකාරිය පිහිටුවීම.

2. (1) මේ පනතේ කාර්ය සඳහා මධ්‍යම පාරිසරික අධිකාරිය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අධිකාරියක් පිහිටුවනු ලැබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පිහිටුවන ලද (මෙහි මින් මතු "අධිකාරිය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) මධ්‍යම පාරිසරික අධිකාරිය, 3 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ අධිකාරියේ තත් කාලීන සාමාජිකයන් වන තැනැත්තන්ගෙන් සමන්විත විය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියෙන් අධිකාරියට පැවරුණු නමින් ඒ අධිකාරිය සංස්ථාවක් විය යුතු ය. එයට අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් හා පොදු මුද්‍රාවක් තිබිය යුතු ය. තව ද ඒ නාමයෙන් අධිකාරිය විසින් නඩු පවරනු ලැබීමට ද අධිකාරියට විරුද්ධව නඩු පවරනු ලැබීම ද කළ හැකි ය.

අධිකාරියේ සාමාජිකයන්.

3. (1) අමාත්‍යවරයා විමසා ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලබන සාමාජිකයන් තිදෙනකුගෙන් අධිකාරිය සමන්විත විය යුතු අතර—

(අ) ඉන් දෙදෙනෙක් පරිසර විෂයය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් විශේෂඥතාවක් හා හුරුපුරුදුකම් ඇත්තන් විය යුතු ය ; තවද,

(ආ) ඉන් එක තැනැත්තෙක් පාරිසරික කළමනාකරණය පිළිබඳ යෝග්‍ය පරිපාලන කුසලතාවයක් හා ඒ පිළිබඳ පළපුරුද්දක් ඇත්තකු විය යුතු ය.

(2) ජනාධිපතිවරයා විසින් ඒ සාමාජිකයන් අතුරින් එක් තැනැත්තකු අධිකාරියේ සභාපතිවරයා වශයෙන් පත් කළ යුතු ය.

2—J 31009—9,525 (80/08)

අධිකාරියේ මුද්‍රාව.

4. (1) අධිකාරියේ මුද්‍රාව අධිකාරිය භාරයේ තිබිය යුතු ය.

(2) අධිකාරිය විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයකට අධිකාරියේ මුද්‍රාව වෙනස් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) අධිකාරියේ සාමාජිකයන් දෙදෙනකු ඉදිරිපිට දී හැර යම් සාධන පත්‍රයකට හෝ ලේඛනයකට අධිකාරියේ මුද්‍රාව නොතැබිය යුතු අතර, තමන් පැමිණ සිටි බවට සංකේතයක් වශයෙන් ඒ දෙදෙනා විසින් ඒ සාධන පත්‍රයට හෝ ලේඛනයට තම අත්සන් තැබිය යුතු ය.

අධිකාරියේ අරමුදල.

5. (1) අධිකාරියට අධිකාරියේ ම අරමුදලක් තිබිය යුතු ය. අධිකාරියේ අරමුදලට—

(අ) අධිකාරියේ පරිහරණය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් කලින් කල සම්මත කරනු ලබන සියලු මුදල් ප්‍රමාණයන් ;

(ආ) අධිකාරියේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, කර්තව්‍ය හා කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී අධිකාරිය වෙත ලැබෙන සියලු මුදල් ප්‍රමාණයන් ; සහ

(ඇ) ශ්‍රී ලංකාවෙහි හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර කවර හෝ ප්‍රභව යන්ගෙන් ණය, පරිත්‍යාග, ත්‍යාග හෝ ප්‍රදාන වශයෙන් අධිකාරියට ලැබෙන සියලු මුදල් ප්‍රමාණයන්

බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) අධිකාරියේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, කර්තව්‍ය හා කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී අධිකාරිය විසින් දරන ලද යම් වියදමක් ගෙවීමට අවශ්‍ය සියලු මුදල් ප්‍රමාණයන් අධිකාරියේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

(3) අධිකාරියේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය රුපියල් දෙකෝටියක් විය යුතු ය. ආරම්භක ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණය, අමාත්‍යවරයා විමසා, මුදල් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නිශ්චය කරනු ලබන වාරිකයන්ගෙන් ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පිහිටුවන ලද අරමුදලට ඒ මුදල් බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

අධිකාරියේ මුදල් වර්ෂය සහ ගිණුම් විගණනය කිරීම.

6. (1) අධිකාරියේ මුදල් වර්ෂය ලිත් වර්ෂය විය යුතු ය.

(2) අධිකාරිය විසින්, අධිකාරියේ ආදායම සහ වියදම වත්කම් සහ වගකීම් සහ අධිකාරියේ වෙනත් සියලු ගනුදෙනු පිළිබඳව නිසි ගිණුම් පොත් තැබීමට සැලැස්විය යුතු ය.

(3) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 වන ව්‍යවස්ථාවට අනුකූලව විගණකාධිපතිවරයා විසින් සෑම වර්ෂයකම අධිකාරියේ ගිණුම් විගණනය කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) අධිකාරිය විසින් අධිකාරියේ වැඩ කටයුතු පිළිබඳ වාර්තාවක් වාර්ෂිකව පිළියෙල කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒ වාර්තාව විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. විගණකාධිපතිවරයා

විසින්, තමාගේ වාර්තාව ද සමග ඒ වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. තව ද, ඒ මුදල් වාර්තාව අදාළ වන්නේ යම් වර්ෂයකට ද ඒ වර්ෂයට ඉක්බිතිවම වූ වර්ෂය අවසන් වීමට පෙර ඒ වාර්තා මහජනයාගේ දැනගැනීම පිණිස ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

පාරිසරික සභාව.

7. (1) (මෙහි මින් මතු "සභාව" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නා වූ) පාරිසරික සභාව පිහිටුවිය යුතු අතර අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරන ලද පහත දැක්වෙන සාමාජිකයන්ගෙන් එය සමන්විත විය යුතු ය :—

(අ) පළාත් පාලන විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ආ) මුදල් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඇ) සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඈ) ඉඩම් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඉ) සෞඛ්‍ය විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඊ) කර්මාන්ත විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(උ) ප්‍රවාහන විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඌ) විදුලිබල සහ බල ශක්ති විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(එ) මහා මාර්ග විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

3—ඒ 51009 (80/08)

(ඒ) කෘෂිකර්ම විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධර යෙක් ;

(ඔ) ධීවර විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඕ) සංචාරක විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ක) කම්කරු විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ග) පේෂකර්මාන්ත විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධර යෙක් ;

(ච) මැටිලි කර්මාන්ත විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ජ) විදේශ කටයුතු විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධර යෙක් ;

(ට) අධ්‍යාපන විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ඒ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධරයෙක් ;

(ඩ) ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1978 අංක 4 දරන මහා කොළඹ ආර්ථික කොමිෂන් සභා පනත යටතේ පිහිටුවන ලද මහා කොළඹ ආර්ථික කොමිෂන් සභාව විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන, ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධර යෙක් ;

(ණ) අධිකාරියේ තත්කාලයෙහි සාමාන්‍යාධිකාරි ධූරය දරන තැනැත්තා ; සහ

(ත) පරිසර ක්ෂේත්‍රයේ ස්වේච්ඡා අනුයෝජිත ආයතන නියෝ ජනය කිරීමට අමාත්‍යවරයා විසින් නම් කරනු ලබන සාමාජිකයන් තිදෙනෙක්.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද සාමාජික යන් අතුරින් එක් සාමාජිකයකු අමාත්‍යවරයා විසින් සභාවේ සභාපතිවරයා ලෙස පත් කළ යුතු ය.

(3) සභාවේ කර්තව්‍ය—

(අ) අධිකාරියේ වගකීම්, බලතල, කාර්ය සහ කර්තව්‍ය සම්බන්ධ යෙන් වූ කාරණා පිළිබඳව අධිකාරියට සාමාන්‍යයෙන් උපදෙස් දීම ; සහ

(ආ) අධිකාරිය විසින් සභාවට යොමු කරන ලද යම් කාරණා පිළිබඳව අධිකාරියට උපදෙස් දීම

විය යුතු ය.

8. (1) තැනැත්තෙක්— සාමාජිකයන්ගේ නුසුදුසුකම් ආදිය.

(අ) පාර්ලිමේන්තුවේ මන්ත්‍රීවරයෙක් නම් හෝ මන්ත්‍රීවරයකු වුවහොත් ; හෝ

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියකු නොවේ නම් හෝ පුරවැසියකුව සිටීම අවසන් වුවහොත්

ඔහු අධිකාරියේ හෝ සභාවේ සාමාජිකයකු ලෙස පත් කරනු ලැබීම සඳහා හෝ අධිකාරියේ හෝ සභාවේ සාමාජිකයකු ලෙස තවදුරටත් සිටීම සඳහා හෝ නුසුදුසු විය යුතු ය.

(2) 3 (1) වන සහ 7 (1) වන වගන්ති යටතේ පත් කරන ලද තැනැත්තන්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, මේ වගන්තියේ (4) වන සහ (5) වන උපවගන්තිවල විධිවිධානවලට යටත්ව, අවුරුදු තුනක කාලයක් ධුර දැරිය යුතු අතර, නැවත පත් කරනු ලැබීමට සුදුසුසන් විය යුතු ය.

(3) (අ) අධිකාරියේ කිසිදු සාමාජිකයෙක් සභාවේ සාමාජිකයෙක් නොවිය යුතුය ; තවද

(ආ) සභාවේ කිසිදු සාමාජිකයෙක් අධිකාරියේ සාමාජිකයෙක් නොවිය යුතු ය.

(4) අධිකාරියේ යම් සාමාජිකයෙක්—

(අ) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් කරන ලද නුසුදුසුකම් අතුරින් කිසිවකට යටත් වුවහොත් ; හෝ

(ආ) යම් කායික අබලතාවක් හෝ සිහිවිකලතාවක් නිසා ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමට නිත්‍ය වශයෙන් ම නොහැකි තත්ත්වය කට පත් වුවහොත් ; හෝ

(ඇ) ජනාධිපතිවරයාගේ මතය අනුව අධිකාරිය අපකීර්තියට පත් වන අන්දමේ යම් ක්‍රියාවක් කර ඇත්නම්

ජනාධිපතිවරයා විසින් අමාත්‍යවරයා විමසා, ඔහු ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(5) සභාවේ යම් සාමාජිකයෙක්—

(අ) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් කරන ලද නුසුදුසුකම් අතුරින් කිසිවකට යටත් වුවහොත් ; හෝ

(ආ) යම් කායික අබලතාවක් හෝ සිහිවිකලතාවක් නිසා ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමට නිත්‍ය වශයෙන් ම නොහැකි තත්ත්වය කට පත් වුවහොත් ; හෝ

(ඈ) අමාත්‍යවරයාගේ මතය අනුව සභාව අපකීර්තියට පත් වන අන්දමේ යම් ක්‍රියාවක් කර ඇත් නම්

අමාත්‍යවරයා විසින් ඔහු ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, සභාවේ කිසිදු සාමාජිකයකු, ඒ සාමාජිකයා නම් කරන ලද අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය නොමැතිව, ධුරයෙන් ඉවත් කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(6) අධිකාරියේ සභාපතිවරයා විසින් හෝ වෙනත් යම් සාමාජිකයකු විසින් මේ වගන්තියේ විධිවිධාන යටතේ ධුරය හිස් කරනු ලැබූ විටක, ඔහුගේ ධුර කාලයෙන් ඉකුත් නොවී ඇති කාලය තුළ ධුරය දැරීමට ජනාධිපතිවරයා විසින් අමාත්‍යවරයා විමසන ලදුව, වෙනත් තැනැත්තකු පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(7) සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් හෝ වෙනත් යම් සාමාජිකයකු විසින් මේ වගන්තියේ විධිවිධාන යටතේ ධුරය හිස කරනු ලැබූ විටක ඔහුගේ ධුර කාලයෙන් ඉකුත් නොවී ඇති කාලය තුළ ධුරය දැරීමට අමාත්‍යවරයා විසින් වෙනත් තැනැත්තකු පත් කරනු ලැබිය හැකි ය:

එසේ වුව ද, ඒ සාමාජිකයා නම් කරන ලද අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය නොමැතිව, මේ උපවගන්තිය යටතේ කිසිදු පත් කිරීමක් කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(8) රෝගාතුරවීම නිසා හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම නිසා හෝ වෙනත් යම් හේතුවක් නිසා හෝ අධිකාරියේ සභාපතිවරයාට හෝ යම් සාමාජිකයකුට තාවකාලිකව ඔහුගේ ධුරයෙහි කාර්ය ඉටු කිරීමට නොහැකි වන අවස්ථාවක, සභාපතිවරයා ලෙස හෝ සාමාජිකයා ලෙස ඔහු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට ජනාධිපතිවරයා විසින්, අමාත්‍යවරයා විමසන ලදුව, වෙනත් තැනැත්තකු පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(9) රෝගාතුරවීම නිසා හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම නිසා හෝ වෙනත් යම් හේතුවක් නිසා හෝ සභාවේ සභාපතිවරයාට හෝ යම් සාමාජිකයකුට තාවකාලිකව ඔහුගේ ධුරයෙහි කාර්ය ඉටුකිරීමට නොහැකි වන අවස්ථාවක, සභාපතිවරයා ලෙස හෝ සාමාජිකයා ලෙස ඔහු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට අමාත්‍යවරයා විසින් වෙනත් තැනැත්තකු පත් කරනු ලැබිය හැකි ය:

එසේ වුව ද, ඒ සාමාජිකයා නම් කරන ලද අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය නොමැතිව, කිසිදු පත් කිරීමක් කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(10) ඉල්ලා අස්වන බවට ජනාධිපතිවරයා වෙත ලිපියක් යැවීමෙන්, අධිකාරියේ සභාපතිවරයාට හෝ යම් සාමාජිකයකුට යම් අවස්ථාවක දී ස්වකීය ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වීමට හැකි ය.

(11) ඉල්ලා අස්වන බවට අමාත්‍යවරයා වෙත ලිපියක් යැවීමෙන්, සභාවේ සභාපතිවරයාට හෝ යම් සාමාජිකයකුට යම් අවස්ථාවක දී ස්වකීය ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වීමට හැකි ය.

(12) අධිකාරියේ සභාපතිවරයාට හෝ යම් සාමාජිකයකුට හෝ සභාවේ සභාපතිවරයාට හෝ යම් සාමාජිකයකුට අමාත්‍යවරයා විසින් නිරණය කරනු ලබන පාරිශ්‍රමිකයක් අධිකාරියෙ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය හැකි ය.

(13) අධිකාරියේ හෝ සභාවේ සභාපතිවරයා පැමිණ සිටි නම්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඔහු අධිකාරියේ හෝ සභාවේ සියලුම රැස්වීම් වල මුලසුන දැරිය යුතු ය. එවැනි යම් රැස්වීමකට අධිකාරියේ හෝ සභාවේ සභාපතිවරයා පැමිණ නොසිටි නම් පැමිණ සිටින සාමාජික යන් විසින් සාමාජිකයන්ගෙන් කෙනකු ඒ රැස්වීමෙහි මුලසුන දැරීම සඳහා තෝරා පත් කර ගත යුතු ය.

(14) (අ) අධිකාරියේ යම් රැස්වීමක ගණපූරණය සාමාජිකයන් දෙදෙනකු විය යුතු ය.

(ආ) සභාවේ යම් රැස්වීමක ගණපූරණය සාමාජිකයන් හත් දෙනෙකු විය යුතු ය.

(15) (අ) අධිකාරියේ හෝ සභාවේ රැස්වීම් පිළිබඳ කාර්ය පරිපාටිය සහ ඒ රැස්වීම්වල කටයුතු කරගෙන යාම, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, අධිකාරිය හෝ සභාව විසින් විධිමත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(ආ) අධිකාරියේ රැස්වීම් අධිකාරිය තීරණය කරනු ලබන වේලාවන්හි සහ ස්ථානවල දී පැවැත්විය යුතු ය.

(ඇ) අධිකාරිය විසින් නියම කරනු ලබන වේලාවන්හි හා ස්ථාන වල දී සෑම වර්ෂයකම අඩුම වශයෙන් සිව් වතාවක් සභාව රැස්විය යුතු ය.

(16) අධිකාරිය විසින් මේ පනත යටතේ ස්වකීය බලතල ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීමේ දී සහ කර්තව්‍ය හා කාර්ය ඉටු කරනු ලැබීමේ දී අමාත්‍යවරයා විසින් කලින් කල නිකුත් කරනු ලබන සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ විධානවලට අධිකාරිය යටත් විය යුතු ය.

(17) අධිකාරියේ සාමාජිකයකු විශේෂ අවස්ථාවන්හි දී සහ අමාත්‍යවරයා විමසා ලදුව ජනාධිපතිවරයාගේ ලියවිල්ලකින් වූ කැමැත්ත ඇතිව හැර තම ධුරයේ සිටින තාක් කල් තම ධුරයේ කාර්යවලට බාහිරව කෙළින්ම හෝ අන්‍යාකාරයකින් යම් වැටුප් ලබන රැකියාවක නොයෙදිය යුතු ය.

(18) අධිකාරියේ හෝ සභාවේ සාමාජිකයන් අතර පුරප්පාඩුවක් තිබීමේ හෝ සාමාජිකයකු පත් කිරීමෙහිලා යම් දෝෂයක් තිබීමේ හේතුව නිසා පමණක් අධිකාරියේ හෝ සභාවේ කිසිදු ක්‍රියාවක් හෝ කටයුත්තක් බල රහිත නොවිය යුතු ය.

9. (1) අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලබන සාමාජිකයන්ගෙන් සමන්විත වන දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනයක් එක් එක් පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක් සඳහා අධිකාරිය විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය. දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනය.

(2) එක් එක් දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනයේ සභාපති වරයා එක් එක් පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයේ දිසාපතිවරයා විය යුතු ය.

(3) අධිකාරිය විසින් දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනයට පවරනු ලැබිය හැකි අධිකාරියේ යම් බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම, යම් කර්තව්‍ය හෝ කාර්ය ඉටු කිරීම දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනයක් විසින් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) මුදල් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විමසා අමාත්‍යවරයා විසින් තීරණය කරනු ලබන පාරිශ්‍රමිකයක් දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනයේ සාමාජිකයන්ට ගෙවනු ලැබිය හැකි ය.

II කොටස

අධිකාරියේ බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්ය

අධිකාරියේ බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්ය.

10. (1) අධිකාරියේ බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්ය පහත දැක්වෙන ඒවා විය යුතු ය :—

(අ) මේ පනතේ විධිවිධාන සහ ඒ යටතේ සාදන ලද නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීම ;

(ආ) පරිසරයේ ආරක්ෂා කරනු ලැබිය යුතු, ස්පර්ශ කළ හැකි හෝ ස්පර්ශ නොකළ හැකි, ප්‍රයෝජන සහ අගයන්, පරිසරයේ පවත්වාගත යුතු තත්ත්වය, පරිසරයේ තත්ත්වයට හානි කර නොවන පරිදි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට ඉඩ දිය හැකි ප්‍රමාණය, දීර්ඝාන්තර සංවර්ධනයෙන් ඇති ප්‍රයෝජන යන මේවා සම්බන්ධයෙන් පරිසරයේ යම් කොටසක් ආරක්ෂා කිරීමට අදාළව ජාතික පාරිසරික ප්‍රතිපත්තිය සහ උපමානයන් පිළිබඳව ද පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීමෙහි ලා ක්‍රම සම්පාදනය සහ වෙනත් යම් සාධක පිළිබඳව ද අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කිරීම ;

(ඇ) දූෂණය ඇතිවීමේ හේතූන්, එහි ස්වභාවය, ප්‍රමාණය සහ එය වැළැක්වීමෙහි ලා සමීක්ෂණ හා විමර්ශන පැවැත්වීම සහ ඊට සමාන සමීක්ෂණ හා විමර්ශන පවත්වන්නා වූ වෙනත් තැනැත්තන්ට හෝ මණ්ඩලවලට සහාය වීම සහ සහයෝගය දීම ;

(ඈ) පාරිසරික පරිහානියේ යම් අංශයකට අදාළව පර්යේෂණ පැවැත්වීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ සම්බන්ධීකරණය කිරීම, හෝ එවැනි පරිහානියක් වැළැක්වීම සහ පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට ද වැඩිදියුණු කිරීමට ද උපමානයන් වර්ධනය කිරීම ;

(ඉ) පරිසරය වැඩදායි ලෙස උපයෝගී කර ගැනීම් ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා ද එහි තත්ත්වය පවත්වාගෙන යාම සඳහා ද ප්‍රමිති, න්‍යායන් සහ උපමානයන් නිශ්චය කිරීම ;

(ඊ) පාරිසරික ආරක්ෂාව සහ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් වූ යම් අංශ පිළිබඳව වාර්තා සහ තොරතුරු ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ;

(උ) පනතට අනුකූලව ක්‍රියා කරන බවට වගබලාගැනීම සඳහා විමර්ශන සහ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ එහි විධිවිධාන අතුරින් යම් විධිවිධානයකට අනුකූලව ක්‍රියා නොකිරීම පිළිබඳව වූ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනය කිරීම;

(ඌ) මේ පනතේ කාර්ය සඳහා සැම්පලයක් ගැනීම සහ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහා යොදාගත යුතු ක්‍රම නිශ්චය කිරීම;

(එ) පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහ වැඩි දියුණු කිරීම සම්බන්ධයෙන් මහජනයාට තොරතුරු හා අධ්‍යාපනය ලබාදීම;

(ඒ) පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වෙනත් රටවල් සහ අන්තර් ජාතික සංවිධාන සමග සම්බන්ධතා ඇතිකිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාම;

(ඔ) පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ කරුණු ගැන ද පරිසරයේ යම් කොටසක් සම්බන්ධයෙන් අධිකාරිය විසින් හිතකර යැයි අදහස් කරන පවත්නා ව්‍යවස්ථාවලට යම් සංශෝධන ගැන ද අමාත්‍යවරයා විසින් අධිකාරියට යොමු කරන ලද යම් කාරණා සම්බන්ධයෙන් ද අමාත්‍යවරයාට වාර්තා කිරීම;

(ඕ) පාරිසරික ආරක්ෂාව සහ කළමනාකරණය සඳහා දීර්ඝාන්තර සැලසුම් කිරීම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම, දිරිගැන්වීම, සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම; සහ

(ක) අවශිෂ්ටයන් පරිවර්තනය කිරීමේ සහ ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ ක්‍රම උනන්දු කරවීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම.

(2) සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස අවසාන වීමට පෙර අධිකාරිය විසින් අමාත්‍යවරයා වෙත අධිකාරියේ සහ සභාවේ පසුගිය මුදල් වර්ෂයේ වැඩ පිළිබඳව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ වාර්තාව ලැබී දින දහහතරක් ඇතුළත හෝ පාර්ලිමේන්තුවේ සැසිවාර නොපැවැත්වෙන්නේ නම් ඊළඟ පාර්ලිමේන්තු සැසිවාරය රැස්වෙන දින සිට දින දහහතරක් ඇතුළත එය පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්විය යුතු ය.

11. මේ පනත යටතේ, අධිකාරියේ බැඳීම් ඉටු කිරීම සඳහා හෝ අධිකාරියේ කාර්ය ඉටු කිරීම සඳහා අධිකාරියට අවශ්‍ය වන මුදල් අයිරාවක මාර්ගයෙන් හෝ අන්‍යාකාරයකින් අමාත්‍යවරයාගේ කැමැත්ත ඇතිව හෝ ඔහු විසින් දෙන ලද යම් පොදු අනුමතයක නියමයන්ට අනුකූලව අධිකාරිය විසින් තාවකාලිකව ණයට ගනු ලැබිය හැකි ය: *අධිකාරියේ ණයට ගැනීම පිළිබඳ බලතල.*

එසේ වුව ද මේ වගන්තිය යටතේ අධිකාරිය විසින් ලබාගන්නා ලද යම් තාවකාලික ණයක් සම්බන්ධයෙන් යම් අවස්ථාවක දී ගෙවීමට තිබෙන මුදල් ප්‍රමාණවල මුළු එකතුව අමාත්‍යවරයා විසින්, මුදල් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විමසා, තීරණය කරනු ලබන මුදලක් නොඉක්මවිය යුතු ය.

පළාත් පාලන ආයතනවලට විධාන දීමට ඇති බලය.

12. (1) අධිකාරිය විසින්, අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව, යම් පළාත් පාලන ආයතනයක ප්‍රාදේශීය සීමා තුළ පරිසරය රැක ගැනීම සහ ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අවශ්‍යයයි අධිකාරිය සලකන යම් ක්‍රියාවක් හෝ දෙයක් කරන ලෙස හෝ කරනු ලැබීමට සලස්වන ලෙස විශේෂ හෝ පොදු විධාන කලින් කල, ලියවිල්ලකින් ඒ පළාත් පාලන ආයතනයට දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ විධානයක් දෙනු ලබන ලද සෑම පළාත් පාලන ආයතනයක් ම ඒ විධානයට අනුකූලව ක්‍රියා කළ යුතු ය.

III කොටස

අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලය

අධිකාරියේ සාමාන්‍යාධිකාරිවරයා, ලේකම්වරයා සහ කාර්ය මණ්ඩලය.

13. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරන ලද සාමාන්‍යාධිකාරිවරයකු අධිකාරියට සිටිය යුතු අතර ඔහු අධිකාරියේ ප්‍රධාන විධායක නිලධරයා විය යුතු ය.

(2) අධිකාරියේ කටයුතු මෙහෙයවීම, අධිකාරියේ බලතල, කර්තව්‍ය හා කාර්ය සංවිධානය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම ද අධිකාරියේ සේවානියුක්තයන්ගේ පරිපාලනය හා පාලනය ද, සභාපතිවරයාගේ සාමාන්‍ය විධානයට හා පාලනයට යටත්ව, සාමාන්‍යාධිකාරිවරයා වෙත භාර විය යුතු ය.

(3) සාමාන්‍යාධිකාරිවරයා අධිකාරියේ ලේකම්වරයා වශයෙන් ද ක්‍රියා කළ යුතු ය.

(4) අධිකාරියේ රැස්වීම්වලට පැමිණ සිටීමේ සහ ඒ රැස්වීම්වල කථා කිරීමේ හිමිකම ලේකම්වරයාට තිබිය යුතු නමුත් ඒ රැස්වීම්වල දී ඡන්දය දීමට ඔහුට හිමිකමක් නොතිබිය යුතු ය.

නිලධරයන්, සේවකයන් සහ අනුයෝජිතයන් පත් කිරීම.

14. (1) කාර්යක්ෂම ලෙස අධිකාරියේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම, කර්තව්‍ය සහ කාර්ය ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යයි අධිකාරිය සලකන නිලධරයන් සහ සේවකයන් අධිකාරිය විසින් පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) නියම කරනු ලැබිය හැකි නියෝග මගින් නිශ්චය කරනු ලබන ආකාරයකින් සහ එසේම නිශ්චය කරනු ලබන අනුප්‍රමාණ අනුව අධිකාරියේ නිලධරයන්ට සහ සේවකයන්ට පාරිශ්‍රමික ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර එසේ නිශ්චය කරනු ලබන සේවා කොන්දේසිවලට ද ඔවුන් යටත් විය යුතු ය.

(3) අධිකාරියේ ඉල්ලීම පිට, රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධරයකු, ඒ නිලධරයාගේ ද, රාජ්‍ය පරිපාලන විෂයය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ ද කැමැත්ත ඇතිව, අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට එවැනි ම කැමැත්ත ඇතිව අධිකාරිය විසින් නිශ්චය කරනු ලබන කාලයක් සඳහා තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබීම හෝ ඒ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිර ලෙස පත් කරනු ලැබීම හෝ කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධරයකු අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1978 අංක 19 දරන ගමනාගමන මණ්ඩල පනතේ 13 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, ඔහුට සහ ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

(5) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධරයකු අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිර ලෙස පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1978 අංක 19 දරන ගමනාගමන මණ්ඩල පනතේ 13 වන වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, ඔහුට සහ ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

(6) නිශ්චිත කාලයක් ආණ්ඩුවට සේවය කිරීමට එකඟ වෙමින් ආණ්ඩුව සමග ගිවිසුමකට ඇතුළත් වී ඇති යම් තැනැත්තකු අධිකාරිය විසින් සේවයේ නියුක්ත කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා විසින් අධිකාරිය යටතේ සේවය කරනු ලබන යම් කාලයක් ඒ ගිවිසුමේ බැඳීම් ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා ආණ්ඩුවට කරනු ලැබූ සේවයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(7) අධිකාරියේ ඉල්ලීම පිට, පළාත් පාලන සේවයේ යම් සාමාජිකයකු හෝ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක වෙනත් යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ සාමාජිකයා ගේ, නිලධරයාගේ හෝ සේවකයාගේ සහ පළාත් පාලන සේවා උපදේශක මණ්ඩලයේ හෝ එම පළාත් පාලන ආයතනයේ කැමැත්ත ඇතිව, අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට එවැනිම කැමැත්ත ඇතිව අධිකාරිය විසින් නිශ්චය කරනු ලබන කාලයක් සඳහා තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබීම හෝ විශ්‍රාම වැටුප් හෝ අර්ථ සාධක අරමුදල් සම්බන්ධයෙන් වූ අයිතිවාසිකම්වලට අදාළ නියම හා කොන්දේසි ද ඇතුළුව, අධිකාරිය සහ පළාත් පාලන සේවා උපදේශක මණ්ඩලය හෝ එම පළාත් පාලන ආයතනය විසින් එකඟවනු ලබන නියම සහ කොන්දේසි මත, ඒ සාමාජිකයා හෝ නිලධරයා හෝ සේවකයා අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිර ලෙස පත් කිරීම හෝ කරනු ලැබිය හැකි ය.

(8) (7) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන අනුව යම් තැනැත්තකු අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ කාර්ය මණ්ඩලයේ වෙනත් යම් සාමාජිකයකු යටත් වන්නා වූ විනය පාලනයට ම ඒ තැනැත්තා යටත් විය යුතු ය.

IV කොටස

පාරිසරික කළමනාකරණය

ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීම කළමනාකරණය.

15. අධිකාරිය විසින් සභාවේ අදහස් විමසා ඉඩම් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යංශයේ සහාය ඇතිව, ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීමේ ක්‍රමයක්, පහත දැක්වෙන පරමාර්ථවලට ගැලපෙන පරිදි, සකස් කිරීම සහ අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කිරීම කළ යුතු ය :—

(අ) උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම පිණිස ඉඩම් සහ ඒවායේ සම්පත් අත් කර ගැනීම, ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සහ නියාදනය කිරීම සඳහා බුද්ධිමත්, ක්‍රමානුකූල සහ කාර්යක්ෂම වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම ; සහ

(ආ) ජාතියේ අවශ්‍යතාවයන් සහ ඉඩම් සම්පත් අතර අසමබර තාවයක් ඇති වීම වැළැක්වීම පිණිස ඒ සම්පත් ප්‍රඥාගෝචර ලෙස උපයෝගී කර ගැනීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම.

ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීමේ ක්‍රමය.

16. 15 වන වගන්තිය යටතේ සම්පාදිත ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීමේ ක්‍රමයට—

(අ) විද්‍යානුකූලව ප්‍රමාණවත් ඉඩම් වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් ;

(ආ) වර්තමාන ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීම්, ඒ ඉඩම් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබූ ප්‍රමාණය, ඌන ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබූ ප්‍රමාණය හෝ නිෂ්ක්‍රිය නැතහොත් අත්හැර දමා ඇති ප්‍රමාණය පිළිබඳව තීරණය කිරීම ;

(ඇ) ප්‍රජා සංවර්ධනයට, කෘෂිකර්මයට, කර්මාන්තවලට හෝ වාණිජ කටයුතුවලට ඉඩම් යොදවා ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳව සවිස්තරව හා නිවැරදිව තීරණය කිරීම ;

(ඈ) පාලනයෙන් තොරව සංවර්ධනය කිරීමෙන් පිළියම් නොකළ හැකි හානියක් සිදු විය හැකි වැදගත් ඓතිහාසික, සංස්කෘතික හෝ සෞන්දර්යාත්මක වටිනාකමින් යුත් ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීම ;

(ඉ) පාරිසරික පාලනය අවශ්‍ය යැයි සලකනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවල ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීම ආණ්ඩුව විසින් පාලනය කරනු ලැබීම සඳහා ක්‍රමයක් ; සහ

(ඊ) පුද්ගලයන් නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා අළුත් ප්‍රදේශ තෝරා ගැනීමට සහ ඒ ප්‍රදේශ තුළ හා ඒ අවට ඉඩම් උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳව උචිත පාලන විධි තහවුරු කිරීම සඳහා වූ ක්‍රම කෙරෙහි බලපාන ප්‍රතිපත්තියක්

ඇතුළත් විය යුතු ය.

ස්වාභාවික සම්පත්

ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ සංරක්ෂණය.

17. රටේ ස්වාභාවික සම්පත්වලින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම පිණිස සහ ඒවා අනාගත පරම්පරාවලට ආරක්ෂා කර තැබීම පිණිස ඒ ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණය කිරීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා මූලික ප්‍රතිපත්තියක් සහ ඒ ප්‍රතිපත්තිය ඵලදායි ලෙස ක්‍රියාවට නැඟීම පිණිස වූ පෙදු ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව ද අධිකාරිය විසින් සභාවේ අදහස් විමසා, අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කළ යුතු ය.

ධීවර කටයුතු

ධීවර සහ ජලජ සම්පත් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය.

18. ධීවර විෂයය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ සහාය ඇතිව අධිකාරිය විසින්, සභාවේ අදහස් විමසා, ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය ජල තීරයෙහි හෝ එහි අනන්‍ය ආර්ථික කලාපයෙහි නැතහොත් එහි අභ්‍යන්තර ජලයෙහි ධීවර සහ ජලජ සම්පත් බුද්ධිමත්ව ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා ක්‍රමයක් අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කළ යුතු අතර ඒ ජලයන්ගෙන් උපරිම සහ අඛණ්ඩව පලදාව ලබා ගැනීම පවත්වාගෙන යාම සහ පුළුල් කිරීම පිණිස පුරවැසි සහභාගිත්වයට ධෛර්යය දිය යුතු ය.

ධීවර සම්පත් ආදිය බුද්ධිමත්ව ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා වූ ක්‍රියාමාර්ග

19. ධීවර සහ වෙනත් ජලජ සම්පත් බුද්ධිමත්ව ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා වූ ක්‍රියාමාර්ගවලට වඳවී යන මත්ස්‍ය විශේෂ හෝ වෙනත් ජලජ ජීවීන් අලෙවිකරණය විධිමත් කිරීම ඇතුළත් විය හැකි ය.

වනසත්ව

වනසත්ව සම්පත් කළමනාකරණය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය.

20. වන සත්ව සංරක්ෂණ විෂයය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ සහාය ඇතිව අධිකාරිය විසින්, සභාවේ අදහස් විමසා වන සත්ව සම්පත් බුද්ධිමත්ව, ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ සහ සංරක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රමයක් අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කළ යුතු අතර ඒ පිළිබඳ ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් පුරවැසි සහභාගිත්වයට ධෛර්යය දිය යුතු ය.

වන විද්‍යාව

වන විද්‍යා කළමනාකරණය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය.

21. වන විද්‍යා විෂයය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ සහාය ඇතිව අධිකාරිය විසින් සභාවේ අදහස් විමසා—

(අ) (i) වන සම්පත් බුද්ධිමත්ව ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ;

(ii) වඳවී යාමට භාජනය වී ඇති වන සම්පත් අලෙවිකරණය විධිමත් කිරීමේ;

(iii) වඳවී යාමට භාජනය වී ඇති වෘක්ෂලතා විශේෂ සංරක්ෂණය කිරීමේ සහ එහිලා රටේ වන සම්පත් උපරිම ඵලදායකත්වයෙන් සාම ළල් හිම තබා ගැනීම පිණිස පුරවැසි සහභාගිත්වයට ධෛර්යය දීමේ

ක්‍රමයක් අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කළ යුතු ය.

(ආ) නැවත වන වැවීම, ඇළ අංගන දියුණු කිරීම, වන ආරක්ෂා කිරීම, ඉඩම් වර්ගීකරණය කිරීම, වන ව්‍යාප්තිය කළමනාකරණය කිරීම, කාර්මික වටිනාකමින් යුත් වෘක්ෂ වගා කිරීම, උද්‍යාන සහ වන සත්ව කළමනාකරණය කිරීම, වනාන්තර විවිධ ප්‍රයෝජනවලට යොදා ගැනීම, ඇළ කළමනාකරණය කිරීම සහ වනාන්තර පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත්වීම සඳහා අඛණ්ඩ ප්‍රයත්නයක් ඇරිමේ ක්‍රමයක්

අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශ කළ යුතු ය.

පස සංරක්ෂණය

පස සංරක්ෂණය කළමනාකරණය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය.

22. පස සංරක්ෂණය විෂයය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ සහාය ඇතිව අධිකාරිය විසින්, පස වේ අදහස් විමසා, අවදානම් සහිත දිය බස්නා ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීම සහ ආරක්ෂා කිරීම, විද්‍යාත්මක ගොවිතැන් ක්‍රමවලට භෞතික හා ජෛව වේදීය මාර්ගවලින් පස සංරක්ෂණය කිරීමට සහ ඵලදායී ලෙස පස සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා කෙටි කාලීන සහ දීර්ඝ කාලීන පර්යේෂණ හා තාක්ෂණවේදය යොදා ගැනීමට දිරි ගැන්වීම ඇතුළුව පස සංරක්ෂණය කිරීම පිළිබඳ වැඩ සටහන් නිර්දේශ කළ යුතු ය.

පාරිසරික පර්යේෂණ.

23. අධිකාරිය විසින් පාරිසරික කළමනාකරණය සඳහා අඛණ්ඩ අධ්‍යයන හා පර්යේෂණ වැඩ සටහන් සකස් කිරීමට භාර ගෙන ඒවා ප්‍රවර්ධනය කළ යුතු අතර, පාරිසරික පර්යේෂණ සඳහා ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතු අංශ කලින් කල තීරණය කළ යුතු ය.

V කොටස

සාමාන්‍ය

තොරතුරු සැපයීම.

24. (1) මේ පනතේ සිද්ධාන්ත සහ පරමාර්ථ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා අධිකාරිය විසින් යම් පරිශ්‍රයක පදිංචිකරු වෙත භාර දෙනු ලබන ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින් දින දහ හතරක් ඇතුළත හෝ දැන්වීමේ සඳහන් කර ඇති ඊට වඩා දීර්ඝ කාලයක් ඇතුළත ඒ පරිශ්‍රයේ පවත්වාගෙන යන්නා වූ යම් නිෂ්පාදන, කාර්මික හෝ වෙළෙඳ පිරි සැකසුම් පිළිබඳව හෝ එකී පරිශ්‍රයෙන් පිට කරන හෝ පිට කරනු ලැබීමට ඉඩ ඇති ඒ දැන්වීමේ සඳහන් අපද්‍රව්‍ය පිළිබඳව අධිකාරිය වෙත තොරතුරු සපයන ලෙස එම පදිංචිකරුට නියම කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද යම් නියමයකට අනුව අධිකාරියට සපයන ලද සියලු තොරතුරු අධිකාරිය විසින් අතිශය රහස්‍ය ලෙස සැලකිය යුතු අතර, (3) වන උපවගන්තියට යටත්ව, මේ පනත යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් යම් නඩු පැවරීමක කාර්යය සඳහා, අධිකරණයකට හැර ඒ තොරතුරු වෙනත් යම් තැනැත්තකුට හෙළිදරව් නො කළ යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද යම් නියමයක් අනුව අධිකාරියට සපයන ලද යම් තොරතුරක් හෝ කරන ලද ප්‍රකාශයක්, තොරතුරු සපයන හෝ ප්‍රකාශය කරන තැනැත්තා

තමා අපරාධ චෝදනාවකට ලක්වීමට ඉඩ ඇති බවට ඒ තොරතුරු සපයන හෝ ප්‍රකාශය කරන අවස්ථාවේ දී විරෝධය දක්වා ඇත් නම් මේ පනත යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් එම තැනැත්තාට විරුද්ධව යම් නඩු කටයුත්තක දී සාක්ෂි වශයෙන් ආවේශ්‍ය නොවිය යුතු ය.

25. අධිකාරිය විසින්— රස පරීක්ෂකයන් ආදීන්.

(අ) මේ පනතේ කාර්ය සඳහා ගන්නා ලද සැම්පල් විශ්ලේෂණය කිරීම පිණිස රසපරීක්ෂකයන් ; සහ

(ආ) පරිසරයෙ ග්‍රාහක කොටස්වලට, අපද්‍රව්‍ය එකතු වී ඇති බව, ඒ අපද්‍රව්‍යවල ප්‍රමාණය සහ ස්වභාවය ද පරිසරයේ ග්‍රාහක කොටස් කෙරෙහි ඒ අපද්‍රව්‍යවලින් ඇති කෙරෙන බල පෑම් ද සොයා ගැනීම සඳහා වූ නියමිත උපකරණ සහ සවි කිරීම් සමීක්ෂණය කිරීමේ වාර්තා පරීක්ෂා කිරීම සහ ඇගයීම සඳහා පරිසර දූෂණ පාලන නිලධරයන්

පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

26. (1) (5) වන උපවගන්තියට යටත්ව අධිකාරිය විසින් කරන ලද නියමයක් මගින් මේ පනත යටතේ අධිකාරිය සතු බලතල, කාර්ය හෝ කර්තව්‍ය අතුරින් යම් බලතල, කාර්ය හෝ කර්තව්‍ය යම් ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවකට හෝ යම් පළාත් පාලන ආයතනයකට පවරා දෙනු ලැබිය හැකි ය. බලතල, කාර්ය සහ කර්තව්‍ය පැවරීම.

(2) අධිකාරිය විසින් යම් බලයක් යම් ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවකට හෝ යම් පළාත් පාලන ආයතනයකට හෝ පවරා දෙන ලද විටක, බලතලවලින් කිසිවක් සාමාන්‍යාධිකාරිවරයා විසින් ම ක්‍රියාත්මක කරන ලද්දේ නම් ඔහු විසින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිව තිබුණු බලතලවලින් කිසිවක් ඒ ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝ පළාත් පාලන ආයතනයේ යම් නිලධරයකු විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට සහ මේ පනතේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති අධිකාරිය සතු යම් වගකීමකට මේ වගන්තියේ වූ කිසිවකින් බාධා වක නොවිය යුතු ය.

(4) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද නියමයක් අධිකාරිය විසින් කවර වූ හෝ අවස්ථාවක දී ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබීම හෝ වෙනස් කරනු ලැබීම හෝ කරනු ලැබිය හැකි ය.

(5) අධිකාරිය විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ—

(අ) අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව හැර යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සම්බන්ධයෙන් ; සහ

(ආ) යම් ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ විටක ඒ ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුව හා අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව හැර

නියමයක් නොකළ යුතු ය.

අධිකාරියේ සාමාජිකයන්, නිලධරයන් සහ සේවකයන් රජයේ සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු බව.

27. අධිකාරියේ සියලු සාමාජිකයන්, නිලධරයන් සහ සේවකයන් දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථානුකූලව සහ එහි කාර්ය සඳහා රජයේ සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

අධිකාරිය අල්ලස් පනතේ අර්ථානුකූලව උපලේඛනගත ආයතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු බව.

28. අධිකාරිය අල්ලස් පනතේ අර්ථානුකූලව උපලේඛනගත ආයතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර ඒ පනතේ විධිවිධාන ඒ අනුව තේරුම්ගත යුතු ය.

මේ පනත වෙනත් ලිඛිත නීති අභිභවා බලපැවැත්විය යුතු බව.

29. වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධානවල පටහැනිව කුමක් සඳහන්ව ඇත ද මේ පනතේ විධිවිධාන බලපැවැත්විය යුතු ය. තව ද, ඒ අනුව මේ පනතේ විධිවිධාන සහ ඒ වෙනත් ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන අතර යම් ගැටීමක් හෝ අනනුකූලතාවයක් ඇති වුවහොත් මේ පනතේ විධිවිධාන ඒ වෙනත් ලිඛිත නීතියේ විධිවිධාන අභිභවා බල පැවැත්විය යුතු ය.

මේ පනත යටතේ හෝ අධිකාරියේ විධාන පිට කරනු ලබන ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් නඩු පැවරීම.

30. (1) (අ) මේ පනත යටතේ අධිකාරිය විසින් සද්භාවයෙන් කරන ලද හෝ කරන ලදැයි සලකනු ලබන යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් අධිකාරියට විරුද්ධව; හෝ

(ආ) මේ පනත යටතේ හෝ අධිකාරියේ විධානය පිට අධිකාරියේ, සභාවේ හෝ දිසා පාරිසරික අනුයෝජිත ආයතනයේ සාමාජිකයන් හෝ අධිකාරියේ යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු විසින් සද්භාවයෙන් කරන ලද හෝ කරන ලදැයි සලකනු ලබන යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් ඒ සාමාජිකයන්ට, නිලධරයාට හෝ සේවකයාට විරුද්ධව

කිසිම සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් නොපැවරිය යුතු ය.

(2) යම් අධිකරණයක් ඉදිරියෙහි අධිකාරිය විසින් හෝ අධිකාරියට විරුද්ධව පවරනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් සම්බන්ධයෙන් අධිකාරිය විසින් දරනු ලබන යම් වියදමක් අධිකාරියේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර එවැනි යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී අධිකාරිය වෙත ගෙවනු ලබන හෝ අධිකාරිය විසින් අය කර ගනු ලබන යම් ගාස්තුවක් අධිකාරියේ අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදයෙහි සඳහන් යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ හෝ අධිකාරියේ විධානය පිට කරන ලද හෝ කරන ලදැයි සලකනු ලබන යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ ඔහුට විරුද්ධව පවරනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී ඔහු විසින් දරන ලද යම් වියදමක්, ඒ ක්‍රියාව සද්භාවයෙන් කරන ලද්දක් බව අධිකරණය තීරණය කළහොත්, ඒ වියදම ඔහු විසින් ඒ සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවේ දී අයකර ගනු ලැබුවේ නම් මිස, අධිකාරියේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

වැරදි.

31. මේ පනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් නියෝගයක යම් විධිවිධානයක් කඩකරන හෝ ඒ අනුව ක්‍රියාකිරීම පැහැර හරින සෑම තැනැත්තකුම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි වරදකරු කරනු ලැබීමේ දී අවුරුදු දෙකක් නොඉක්මවන කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කිරීමකට හෝ රුපියල් එක්දහස් පන්සියයක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ ඒ බන්ධනාගාරගත කිරීම හා දඩය යන දඬුවම් දෙකටම හෝ ඔහු යටත් විය යුතු ය.

නියෝග.

32. (1) නියම කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ පනතින් ප්‍රකාශිත හෝ නියමිත හෝ මේ පනතින් නියෝග සෑදීමට අවශ්‍ය සියලු කරුණු සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයා විසින් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක්ම ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු අතර, එසේ පළ කරනු ලබන දින යෙහි හෝ නියෝගයෙහි සඳහන් කරනු ලබන පසු දිනයක හෝ සිට එය ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(3) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලැබූ සෑම නියෝගයක්ම එය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ දිනයෙන් පසු හැකි පහසු ඉක්මණින්, අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. එසේ අනුමත කරනු නොලැබූ යම් නියෝගයක් එම අනනුමතයේ දිනයෙහි සිට පරිච්ඡින්න වූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය. එහෙත් එය යටතේ කලින් කරන ලද කිසිවකට ඒ පරිච්ඡින්න කිරීමෙන් හානියක් නොවිය යුතු ය. යම් නියෝගයක් පරිච්ඡින්න වූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුත්තේ යම් දිනයක සිට ද ඒ දිනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

අර්ථ නිරූපණය.

33. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ පනතෙහි—

"ඵලදායී ලෙස උපයෝගී කර ගැනීම" යන්නෙන් මහජන යහපතට, සුබසාධනයට, ආරක්ෂාවට හෝ සෞඛ්‍යයට හිත කරවන පිණිස පරිසරය හෝ පරිසරයේ යම් කොටසක් උපයෝගී කරගැනීමක් සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමෙන්, පිටකිරීමෙන් හා බහා තැබීමෙන් ඇතිවන විපාකවලින් පරිසරය හෝ පරිසරයේ යම් කොටසක් ආරක්ෂා කර ගැනීමක් අදහස් වේ;

"පරිසරය" යන්නෙන් ඉඩම, පස, ජලය, වායුගෝලය, දේශගුණය, ශබ්දය, ගඳ, රස සහ සෑම විස්තරයකම සතුන්ගේ හා ශාකවල ජෛවී සාධක ඇතුළුව මනුෂ්‍යයන්ගේ වට පිටාවින්වල භෞතික සාධක අදහස් වේ;

"අනන්‍ය ආර්ථික කලාපය" යන්නෙන් ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1976 අංක 22 දරන සමුද්‍රීය කලාප පිළිබඳ පනතෙහි 5 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද ප්‍රකාශනයෙන් අනන්‍ය ආර්ථික කලාපය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද කලාපය අදහස් වේ;

"ඉඩම" යන්නට වාසස්ථාන, ගොඩනැගිලි සහ ඒවාට සම්බන්ධ පරවශතාව ඇතුළත් වේ;

" පළාත් පාලන ආයතනය " යන්නෙන් මහා නගර සභාවක්, නගර සභාවක්, සුළු නගර සභාවක් හෝ ගම් සභාවක් අදහස් වන අතර ඒ යම් සභාවක් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන හා ඉටුකරන බලතලවලට, කාර්යවලට සහ කර්තව්‍ය විලට අනුරූප වන්නා වූ හෝ සමාන වන්නා වූ බලතල, කාර්ය සහ කර්තව්‍ය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ඉටුකිරීම සඳහා යම්කිසි නීතියකින් හෝ නීතියක් යටතේ හෝ ඇති කොට පිහිටුවන ලද කවර වූ හෝ අධිකාරියක් ඊට ඇතුළත් වේ ;

" දූෂණය " යන්නෙන්, පරිසරය වැඩදායි ලෙස උපයෝගී කර ගැනීමට අහිතකර ලෙස හෝ මහජන සෞඛ්‍යයට, ආරක්ෂාවට හෝ සුබසාධනයට නැතහොත් සත්වයන්ට, කුරුල්ලන්ට, වනසතුන්ට, ජලජ ජීවිතයට හෝ සෑම විස්තරයකම ශාකවලට උපද්‍රවකාරී හෝ සම්භාව්‍ය උපද්‍රවකාරී තත්තවයක් ඇතිවන ලෙස අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමෙන්, පිටකිරීමෙන් හෝ බහා තැබීමෙන් පරිසරයේ යම් කොටසක භෞතික, තාපජ, රසායනික, ජෛවී හෝ විකිරණශීලී පදාර්ථයන් කෙළින්ම හෝ අන්‍යාකාරයකින් වෙනස් කිරීම අදහස් වේ ;

" නියමිත " යන්නෙන්, නියෝගයක් මගින් නියමිත බව අදහස් වේ ;

" දේශීය ජල තීරය " යන්නට ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය මුහුදු තීරය හා ඓතිහාසික ජලතීරය ඇතුළත් වේ ; සහ

" අපද්‍රව්‍ය " යන්නට අපද්‍රව්‍ය බවට නියම කරන ලද යම් ද්‍රව්‍යයක් සහ යම් සහාත්වයකින්, සංයුතියකින් හෝ ආකාරයකින් යුත් පරිසරයේ වෙනසක් ඇති කිරීම සඳහා පරිසරය වෙත බැහැර කරන ලද, පිට කරන ලද හෝ බහා තබන ලද දියර, ඝන, වායු හෝ විකිරණශීලී හෝ යම් ද්‍රව්‍යයක් ඇතුළත් වේ.

පාර්ලිමේන්තුවේ පනත් කෙටුම්පත්වල සහ නීතිවල වාර්ෂික දායක මිළ (දේශීය) රු. 30 කි. (විදේශීය) රු. 40 කි. කොළඹ 1, තැ. පෙ. අංක 500, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයේ අධිකාරී වෙත සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස 15 වැනි දිනට පෙර දායක මුදල් ගෙවා පසුව එළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා ඒවා ලබාගත හැකිය. මුදල් ගෙවූ දිනට කලින් නිකුත් කරන ලද පනත් කෙටුම්පත් සහ නීති නොසැපයීමේ කොන්දේසිය මත ප්‍රමාද දායක මුදල් භාරගනු ලැබේ